

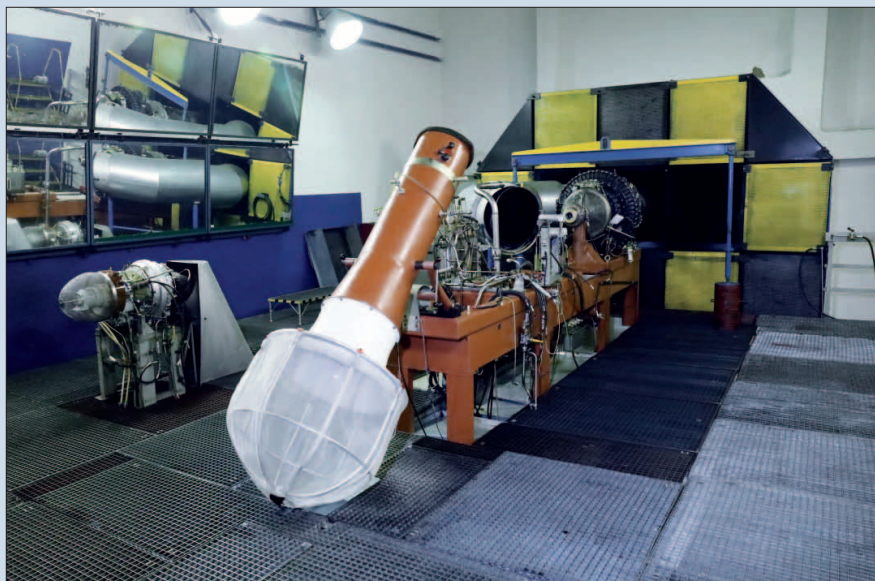
Zkušebny uprostřed lesů

V LESÍCH SEVERNĚ OD SOUMĚSTÍ BRANDÝS NAD LABEM-STARÁ BOLESLAV SE NACHÁZÍ UNIKÁTNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ STÁTNÍHO PODNIKU LOM PRAHA: ZKUŠEBNY PROUDOVÝCH MOTORŮ I HLAVNÍCH REDUKTORŮ. PROBÍHÁ TAM JEJICH PŘEZKOUŠENÍ A DOSEŘÍZENÍ, A TO V PLNÉM ROZSAHU PROVOZNÍCH PARAMETRŮ, PO DOKONČENÍ GENERÁLNÍCH ČI ČÁSTEČNÝCH OPRAV.

V druhé polovině padesátých let dvacátého století měl v této lokalitě národní podnik Motorlet vybudovanou druhou montážní linku a zkušebnu motorů RD-45 (čs. označení M-05) a později VK-1 (M-06) pro letouny řady MiG-15, nazývanou Závod E. V případě zkušebny šlo celkem o deset boxů, z nichž si od konce padesátých let Letecké opravny Malešice pronajímaly brzdící čísla 4, 5 a 6. Od začátku šedesátých let ovšem významně stoupl počet nových i opravovaných motorů, a tak byla kapacita brzd pro oba podniky nedostatečná. Proto začala příprava zcela nového objektu motorových brzd určeného pro malešické opravny, jenž se měl nacházet v těsném sousedství závodu Motorletu. Vlastní stavba budovy byla zahájena v roce 1965 a dokončena už o rok později. Nacházelo se v ní osm brzdících boxů označených E1 až E8, v nichž byly od prosince 1967 testovány vojenské proudové motory nejrůznějších typů a verzí, které podnik v průběhu následujících desetiletí opravoval.

„Ěčko“ je ovšem stále důležité i dnes, kdy patří do struktury Závodu pohonných jednotek státního podniku LOM Praha. Zkouší se v něm zejména agregáty pro vrtulníky rodiny Mi-17 a Mi-24. Konkrétně jde o pomocnou energetickou jednotku AI-9V, turbohřídelové motory TV3-117MT, V, VM, VMA a hlavní reduktory VR-14 i VR-24. V portfoliu nadále zůstávají také proudové motory AI-25TL pro letouny L-39 Albatros, a okrajově i proudové motory M701 pro letouny L-29 Delfin.

Z osmi původních boxů jsou čtyři dlouhodobě zakonzervovány, nicméně zbylé čtyři stále slouží

ke zkouškám, při nichž se mimo jiné uplatňuje automatický sběr dat a počítačové vyhodnocení parametrů. Jedná se o tato stanoviště:

- Box E1 je vyčleněn pro ověřování hlavních reduktorů VR-14 a VR-24. Vybaven je proto aerodynamickou brzdou, využívající dva proudové motory M701 s vloženým předstátorem s natáčecími lopatkami. Takto modifikované motory mají označení ABR-701 a jejich úpravu navrhl Ing. Ján Šiška.
- Box E2 je nejmodernějším v boleslavských zkušebnách. Od listopadu 2010 je vybaven pro turbo-

hřídelové motory TV3-117 verzí MT, VM, VMA i pro pomocnou energetickou jednotku AI-9V.

- Box E5 je naopak již od roku 1984 uzpůsoben pro proudové motory AI-25TL, které jsou v něm testovány i dnes.
- Box E6 slouží pro turbobídelové motory TV3-117 od roku 1997. Jako zajímavost je možné uvést, že v roce 1987 v něm byly uskutečněny první běhy proudového motoru DV-2 vyvíjeného pro letouny L-39MS/L-59 a v roce 1991 v rámci zkoušek také uměle vyvolán titanový požár motoru AI-25TL. ■

